

Hana Skočková

Pražské domy, kde kdysi žili moji předkové

Každý z nás, kdo se zabývá genealogií bývá překvapen, z jak rozdílných prostředí jsme podědili koktejl našich genů. Usilovně se snažíme najít i hmotné stopy v místech, kde naši předci kdysi žili. Po chudých podruzích a chalupnicích toho obvykle mnoho nebývá, jsme někdy rádi, když najdeme jen místo a rozhlédneme se po krajině, jak ji oni denně viděli. A i ta se někdy velmi změnila.

S bohatými pražskými měšťany je to naopak. Člověk žasne nad krásou starých domů kolem kterých třeba často chodil a netušil, že tam kdysi bydleli jeho předkové. Byla to pro mne velká radost bloudit po Starém Městě a Malé Straně s fotoaparátem a pak vyhledávat v literatuře podrobnosti o těchto stavbách spojených s mou rodinou. Popisy jednotlivých domů jsem čerpala převážně z článků Jiřího Čarka v Pražském sborníku historickém a z díla autorů jako Emanuel Poche, Josef a Eva Hrubešovi, Václav Ledvinka a další.

Dům „U železných dveří“ čp. 436 / I., Michalská 19. Kolem roku 1600 byl renesančně přestavěn. Dne 12. 10. 1519 jej za 150 kop koupil hofrychtěř - sudí nad městy Království českého Jan Hlavsa z Liboslavě, významný měšťan, který se r. 1530 stal i perkmistrem, tj. úředníkem nad viničnými horami kolem Prahy.

Tento dům si zachoval jediný z několika rozlehlých staveb v Michalské ulici svou velikost. Sahá z Michalské až do Jilské. Jeho fasáda patří do pozdního baroka. Vjezd z Michalské ulice je opatřen starobylym kamenným portálem, sice polokruhový, ale profilovaný v typické gotické formě. Pravděpodobně pochází ze začátku 15. století. Největší přestavba byla provedena na konci 16. století. Je považován za jeden z nejcenějších objektů pražské měšťanské architektury.

V letech 1461 - 1474 byl dům označován „U dvou jelenů s jednou hlavou“, později „U železných dveří“, pojmenování zřejmě vzniklo podle skutečných železných dveří, kterými se kdysi zavíral. Z poloviny 18. století pochází zobrazení Samsona

nesoucího na zádech železná vrata hradební brány. Historie domu sahá do období románské Prahy, i když první zápis pochází až z počátku 15. století, kdy náležel Janu Meissnerovi, pak jeho synovi, který jej goticky přestavěl a osadil znamením dvou jelenů.

Po řadě měšťanských majitelů dům krátce patřil i klášteru sv. Michala, ale ten jej brzy prodal, 1740 jej získal za 9000 zl. kupec František Ignác Bartels. Dům opravil a dal mu dnešní barokní fasádu. Když po 40 letech zemřel, přešel dům na dceru Josefu Bartelsovou, provdanou za majora de Lego (ten byl několikrát zmíněn v zápisech dětí Krinerů). Roku 1804 dům prodala za 45 500 zlatých, pak se majitelé rychle střídali. R. 1855 jej za 68 000 zl. koupil Jiří Lang a v rukou jeho rodiny dům zůstal až do konce 19. století. Ve druhé polovině 18. století tu hrabě L. J. Hartig pořádal veřejné koncerty a produkce, po r. 1810 zde žil malíř A. Piepenhagen (1791-1868), v 60. letech 19. století tu sídlily redakce časopisů Hlas, Svoboda a Humoristické listy, později i Dělnické listy.

V tomto domě bydleli Jiljí a Gertrudis Krinerovi (generace A. IV., rod Kriner). Dnešními řádky doplňuji svá zjištění ke stopám, které tato rodina zanechala v pražském místopisu. Práce navazuje na rodopisné poznatky o Krinerech, publikované v článku „Genealogická detektivka“ (Rodopisná revue on-line 1, 2011). Rozšiřuje také některé údaje, které přinesla „Sága rodu Jahnů“ (tři díly, RR 4, 2006 a RR 1, 2, 2007).